

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz

w sprawie **Ł. K.**,
oskarżonego z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 5 listopada 2019 r.,
zażalenia wniesionego przez obrońcę oskarżonego
na zarządzenie przewodniczącego V Wydziału Karnego – Odwoławczego Sądu
Okręgowego w P. z dnia 10 września 2019 r., sygn. V WSU (...),
odmawiające przyjęcia skargi obrońcy oskarżonego na wyrok Sądu Okręgowego w
P. z dnia 24 lipca 2019 r., sygn. V Ka (...), uchylający wyrok Sądu Rejonowego w
P. z dnia 15 lutego 2019 r., sygn. II K (...) i przekazujący sprawę temu Sądowi do
ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k., art. 105 § 1 – 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie;**
- 2. sprostować oczywistą omyłkę pisarską zawartą w
zaskarżonym zarządzeniu w ten sposób, że w pkt 1 w miejsce
roku „2016” wpisać rok „2019”.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem odmówiono przyjęcia skargi obrońcy oskarżonego na wyrok kasatoryjny z uwagi na jej niedopuszczalność z mocy ustawy (art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.). Powodem uznania skargi za niedopuszczalną było kontestowanie w niej ustaleń faktycznych oraz poglądu wyrażonego przez Sąd odwoławczy co do potencjalnego sprawstwa oskarżonego.

Jakkolwiek formalnie obrońca powołała podstawę (naruszenie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 454 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 k.p.k.) spełniającą wymogi art. 539a § 3 k.p.k., to jednak uzasadnienie skargi przekonywało o zupełnie innej intencji jej autorki – doprowadzenia do powtórnej kontroli apelacyjnej. Skarżąca prawidłowo zdekodowała podstawę uchylenia wyroku Sądu I instancji, która w świetle treści pisemnych motywów zaprezentowanych przez Sąd odwoławczy jawi się jako oczywista. Dokonując instancyjnej kontroli orzeczenia Sąd II instancji nie może skazać oskarżonego, który został w pierwszej instancji uniewinniony (art. 454 § 1 k.p.k.). Zdaniem Sądu Okręgowego, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w stopniu niemalże graniczącym z pewnością wskazuje na sprawstwo oskarżonego. W tych realiach jedynie formalne powołanie podstawy prawnej skargi nie odpowiadało jej treści, która sprowadzała się do polemizowania z oceną materiału dowodowego dokonaną przez Sąd odwoławczy.

Z powyższym zarządzeniem nie zgodziła się obrońca oskarżonego, zarzucając w zażaleniu:

„a) błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zarządzenia i mający wpływ na jego treść, polegający na:

- błędnym ustaleniu, że wniesiona skarga obrońcy oskarżonego z dnia 2 września 2019 r. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 lipca 2019 r. w sprawie V Ka 380/19 jest niedopuszczalna z mocy ustawy, podczas gdy jako podstawy wniesienia skargi wskazano wyłącznie przesłanki wynikające z ustawy, tj. z treści art. 539a § 3 k.p.k., albowiem wykazano naruszenie przez Sąd II instancji treści art. 437 § 2 k.p.k.;

- błędnym ustaleniu, że wyrok Sądu Okręgowego w P. V Wydziału Karnego Odwoławczego z dnia 24 lipca 2019 r. w sprawie V Ka (...) został przez obrońcę oskarżonego zakwestionowany z innych powodów niż wymienione w art. 539a § 3 k.p.k., podczas gdy podstawą wniesienia skargi były tylko i wyłącznie podstawy wynikające z treści tego przepisu;

b) istotne naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 539f k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. poprzez ich zastosowanie i odmówienie przyjęcia wniesionej skargi pomimo:

- wykazania w treści skargi, że Sąd II instancji naruszył art. 437 § 2 k.p.k., albowiem sformułował sentencję oraz uzasadnienie wyroku w ten sposób, że nie wynika z niego jednoznacznie, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku Sądu Rejonowego w P. i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania,
- potwierdzenia w treści uzasadnienia zaskarżonego zarządzenia z dnia 10 września 2019 r. w sprawie V WSU (...), że podstawa uchylenia wyroku Sądu I instancji nie była wskazana wprost w wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 lipca 2019 r. w sprawie V Ka (...) – wymagała zdekodowania;
- c) błędne wskazanie w treści zarządzenia orzeczenia, od którego adw. K.W. wniosła skargę, tj. powołanie się na wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 lipca 2016 r. w sprawie V Ka (...), podczas gdy adw. K.W. wniosła skargę od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 lipca 2019 r. w sprawie V Ka (...)."

Obrońca oskarżonego wniosła o uchylenie zaskarżonego zarządzenia oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu w postępowaniu związanym z wniesieniem niniejszego zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie. Trafnie przewodniczący wydziału wskazał, że choć nominalnie w skardze podniesione zostały prawidłowe zarzuty (art. 539a § 3 k.p.k.), to jednak intencją autorki było kontestowanie merytorycznych wyników kontroli instancyjnej. Oczywistym jest przecież, że podstawą uchylenia wyroku Sądu I instancji był wzgląd na regułę *ne peius* (art. 454 k.p.k.), zakazującą Sądowi II instancji wydania orzeczenia skazującego w sytuacji gdy w pierwszej instancji oskarżony został uniewinniony. Wprawdzie rzeczywiście przepis ten nie został literalnie powołany, jednakże uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego poprzez choćby twierdzenie, że „wskazane powyżej dowody co najmniej uprawdopodobniają (i to nieomal w stopniu granicznym z pewnością), że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu występku”, w sposób wyraźny dowodzi, co było powodem wydania orzeczenia kasatoryjnego. Jak wynika z treści skargi, jej autorka również nie miała problemów ze zdekodowaniem tej podstawy, próbując następnie wykazać istnienie w zgromadzonym materiale dowodowym wątpliwości, o których mowa w art. 5 § 2 k.p.k. Te rozważania odnosiły

się do treści rozstrzygnięcia w zakresie odpowiedzialności karnej, wykraczając poza zakres przedmiotowy skargi na wyrok kasatoryjny.

Przewodniczący wydziału lub inny podmiot określony w art. 93 § 2 k.p.k. w ramach obowiązku badania dopuszczalności skargi (art. 530 § 2 w zw. z art. 539f k.p.k.) zobowiązany jest m.in. do skontrolowania, czy została ona oparta na powodach określonych w art. 539a § 3 k.p.k. Badanie to nie ogranicza się jedynie do formalnie wskazanych zarzutów, lecz polega na analizie ich treści oraz motywacji przytoczonej w uzasadnieniu, pozwalającej na ustalenie, że podniesione uchybienie nawiązuje swą istotą do naruszenia art. 437 k.p.k. Taki pogląd na specyfikę kontroli formalnej wyrażany jest na gruncie postępowania okołokasacyjnego, a od czasu wprowadzenia instytucji skargi na wyrok kasatoryjny, pozostaje aktualny również w postępowaniu okołoskargowym (zob. np. postanowienia SN: z dnia 24 stycznia 2018 r., II KS 1/18, OSNKW 2018, z. 5, poz. 38; z dnia 25 września 2018 r., V KS 19/18, OSNK 2018, z. 12, poz. 81, z dnia 26 czerwca 2019 r., V KZ 24/19, LEX nr 2692767 oraz uchwała z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 1/19, OSNKW 2019, z. 6, poz. 30). Z uzasadnienia tej uchwały wynika, że „w wypadku oparcia skargi na innych podstawach niż wskazane w art. 539a § 3 k.p.k., a także wówczas, gdy tylko formalnie taką podstawę powołano, choć w rzeczywistości wyrok kasatoryjny jest podważany z innych powodów niż wyszczególnione w tym przepisie, prezes właściwego sądu *ad quem* powinien odmówić przyjęcia skargi, a jeśli tak się nie stało, Sąd Najwyższy zobligowany jest taką wadliwie przyjętą skargę pozostawić bez rozpoznania (art. 530 § 2 in fine k.p.k. i art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.)”.

W zaistniałych okolicznościach przewodniczący wydziału prawidłowo ustalając, że sformułowany w skardze zarzut powołany został jedynie nominalnie, a skarga wykracza poza dopuszczalne podstawy, zasadnie odmówił przyjęcia tego środka zaskarżenia, a zażalenie nie wykazało wadliwości takiego postąpienia.

Rację należy przyznać skarżącej jedynie w zakresie nieprawidłowego określenia daty (roku) wyroku Sądu Okręgowego w P., sygn. V Ka (...). Wyrok w tej sprawie niewątpliwie zapadł bowiem w roku 2019, a nie jak wskazano w pkt 1 zarządzenia – 2016 (k. 348, t. II). Stanowiło to nie mającą żadnego wpływu na treść

zaskarżonego zarządzenia oczywistą omyłką pisarską, którą należało sprostować w trybie art. 105 § 1 -3 k.p.k.

Brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kosztów pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu z urzędu. obrońcy nie przysługuje prawo żądania zwrotu kosztów zastępstwa prawnego poniesionych w ramach postępowania incydentalnego. Kwestia ta jest rozstrzygana przez sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w jego głównym nurcie, który ustala, kto, w jakiej części i w jakim zakresie ponosi koszty procesu (art. 626 § 1 k.p.k.).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono, jak na wstępie.

as